

men her vil jeg gjøre den Bemærkning gjældende, at der vist ikke er nogen tjenende Person i en privat Stilling, som ikke i de sidste Aar har faaet sin Lønning forbedret. Enhver Arbeids giver, enhver Handelsmand eller anden Principal vil have fundet, at Willighed i høi Grad talte for, at hans Kontorister eller de, der arbeide for ham, fik en Lønningsforhøjelse, som svarede til Livets Fordyrelse. I saa Henseende bør Staten stille sig paa samme Maade, som enhver liberal eller human Arbeids giver, og navnlig kan jeg ikke give det ærede Medlem for Odense Amts 7de Valgkreds (S. Madsen) Ret i den Bemærkning, at man med Rette kan fordre af Embedsmændene, at de ogsaa maa kunne forstaa at begrænse deres Nydelser, naar man stiller en saadan Fordring til alle andre Medborgere. Dette vilde gjælde, hvis den nuværende Periode var en uheldig Periode for Landet, hvis alle Samfundsklasser lede under et Tryk, saaledes at de maatte sætte Læring efter Næring; men der har jo ikke i Mands Minde været nogen Periode, hvori Indtægterne have været saa rigelige for saa godt som alle Samfundsklasser, ikke mindre vistnok for Bønder og Gaardmænd end for de fleste Andre. Naar Embedsmændene se, at de, der staa i lige Stilling med dem, det være sig i Byerne eller paa Landet, faae deres Indtægter forøgede, er det ikke den rette Tid at sige til Embedsmændene: Uagtet I præstere et Arbeide, der har en forøget Værdi, fordi alt Arbeide nu har en forøget Værdi, skulle I exceptionelt indskrænke Ederes Fornødenheder og nøies med, hvad der er ligefrem nødvendigt. Det ærede Medlem for Odense Amts 5te Valgkreds (Bernsen) vilde have Forholdet mellem Staten og dens Embedsmænd opfattet som et almindeligt Kontraktforhold og mente, at Embedsmændene ingen Grund havde til at beklage sig, da de vare gaaede ind paa Kontrakten og vidste, hvad de havde at vente, saaledes at de ikke paaberaabende sig Willigheds- eller Retfærdighedshensyn kunde fordre mere. Det er et Argument, der er blevet temmelig berømt, fordi det forrige Aar er blevet anvendt af Gladstone i England, og det ærede Medlem kan altsaa for saa vidt ikke siges at være Opfinder deraf men kan ganske vist ansøe en vægtig Autoritet deraf. Ikke desto mindre tror jeg, at det oversees, at det, hvorpaa det kommer an ved Spørgsmaal om Lønningsforhøjelse, ikke saa meget er, hvad de Paagjældende kunne siges at være berettigede til, eller hvad der er et Humanitets Hensyn, men Hensynet til, hvad der tjener til Statens og Samfundets Læve, maa altid være det overveiende, og jeg kan da ikke ret forstaa de Smil, hvormed en vis Side af Salen modtog den Bemærkning af det ærede Medlem for Viborg Amts 2den Valgkreds (Ansjær), at man ved at stille Embedsmændene fletter end de Samfundsklasser, med hvilke de ellers leve sammen og omgaaes, risikerer at jage de gode Kræfter ud af

Statstjenesten. Jeg tror, at denne Sætning er sand, og efter den Erfaring, jeg har haat, tror jeg, at det med Rette kan siges, at mange dygtige unge Mennecker, som for 20 Aar siden vilde have offret sig for Statstjenesten, nu sige: Nei, vi faae ikke der den Løn for vort Arbeide, det Bederlag for vor Dygtighed og vore Søner, som vi kunne vente i private Stillinger. De gaa derfor til private Stillinger, enten industrielle, kommercielle eller andre, om jeg saa maa sige frie studerende Stillinger, hvori de faae den Løn, som deres Arbeide virkelig er værd. Det er ganske naturligt, at de ikke gaa i Statstjenesten, hvor det betragtes som et Humanitetshensyn, om man af og til skal kaste en Bid til dem, uden at det erkjendes, at der skal gives dem en større Løn for deres Arbeide, fordi det Arbeide, de præstere, er den Løn værd, som de fordre. Derimod tror jeg nok, det kan være berettiget at gjøre Forskiel mellem Embedslønninger og Pensioner. Det er meget vel motiveret at forlange en Forhøjelse af Embedslønninger uden samtidig at forlange Pensionerne forhøiede, fordi det forekommer mig, at disse i mange Maader ere stillede som Livrenter, og de, der have erhvervet sig en Livrente fra en privat Anstalt, faae den ikke forhøiet, fordi Konjunkturerne stige. Det forekom mig, at det ærede Medlem for Ringkjøbing (S. Madsen) antydede en Maade at ordne dette Spørgsmaal paa, som jeg ogsaa har set fremsat andesteds, nemlig at man skulde give forskellige Regler, at man skulde stille de forskellige Embedsklasser, ikke alene under de forskellige Ministerier, men ogsaa indenfor det samme Ministerium, paa forskjellig Maade, hvormod det ikke var godt at give nogle almindelige Regler. Jeg tror nu dog ikke, at det ærede Medlem mente, at vi her i Rigsdagen skulde gennemgaa ethvert enkelt Embede og sige: Den Embedsmand skal have 10 Rd., den 15 Rd. osv. Det var vel hans Mening, at det skulde overlades til Administrationen at afveie de forskellige Embedsmænds Krav paa at komme i Betragtning og derefter fordele Beløbet iblandt dem. Man kunde ogsaa gaa den Vej at sige: Vi bevilge en rund Sum til hvert Ministerium, som vedkommende Minister skal uddele efter sit Skjøn om, hvad Embedsmændene med Rette kunne fordre, men det forekommer mig, at det, hvis man skulde være tilbøjelig til at gaa den Vej, hvad jeg har hørt antyde, vilde røbe en saa stor Tillid til det nuværende Ministerium, at jeg, uagtet jeg har megen Tillid til det, ikke kunde være med dertil, fordi jeg synes, det er urigtigt at bringe noget Ministerium i en saadan Stilling, som maa være i høi Grad pinlig. At en Minister skulde have en maaste meget betydelig rund Sum at fordele efter sit Skjøn blandt sine Embedsmænd, vilde være en pinlig Stilling for ham, og da en Minister, som Enhver, kan faae Skyld for Partifskhed og navnlig for at tage politiske Hensyn, tror jeg